

20
unesco
Centre
United Nations
of UNESCO

Regional Centre for the
Safeguarding of Intangible
Cultural Heritage in
South-Eastern Europe under
the auspices of UNESCO

YEARS
CONVENTION 2003

**Отбелязване на 20 години от приемането на
Конвенцията за опазване на нематериалното
културно наследство от 2003 г.**

През 2023 г. се навършват двадесет години от приемането на Конвенцията за опазване на нематериалното културно наследство. Това е възможността за ЮНЕСКО, държавите страни по Конвенцията и всички заинтересовани страни, участващи в опазването на живото наследство, да напомнят и подчертаят, че то принадлежи на всички и е важен ресурс за устойчиво развитие. Годишнината е повод за анализ и оценка на ролята на Конвенцията от 2003 г. за повишаване на осведомеността относно многообразието и богатството на нематериалното културно наследство и за насърчаване на международното сътрудничество. Поради тази причина годишнината е и покана към правителства, неправителствени организации, университети, носители и тези, които ценят живото наследство, да организират дейности, да се присъединят към кампанията на ЮНЕСКО в социалните медии (хаштаг #LivingHeritage) и да проследят събитията по случай годишнината онлайн или лично.

[Сайт на ЮНЕСКО, посветен на годишнината](#)

Заинтересованите страни могат да споделят дейностите, организирани по повод 20-ата годишнина на Конвенцията за опазване на нематериалното културно наследство, които да бъдат включени в специалната уеб страница на Конвенцията от 2003 г. като изпратят формуляр за всяка дейност на ich@unesco.org.

Формуляр за участие

Wiki Loves Living Heritage

През 2015, на базата на опита си ЮНЕСКО разработва и добавя дванадесет етични принципа към Конвенцията от 2003 г. Днес те представляват неразделна част от Конвенцията за опазване на НКН и са предназначени да служат като основа за разработването на специфичен етичен кодекс и инструменти, адаптирани към местните власти и условия.

Wiki Loves Living Heritage е инициатива, която отбелязва 20-ата годишнина от Конвенцията на ЮНЕСКО от 2003 г. за опазване на нематериалното културно наследство.

Живото наследство е не само разнообразно, но и безценен източник на тествани във времето знания за това как да живеем на нашата планета устойчиво и мирно. В повече от 180 страни по света държавите изготвят регистри, кои представят живото наследство в тяхната страна. Всяка година редица от тези елементи се вписват и в списъците на ЮНЕСКО за нематериално наследство. Живото наследство обаче не се ограничава до елементи, вписани в регистрите, има много повече за отбелязване!

Глобална кампания на Wikimedia кани общности, носители на наследството, доброволци и институции на Wikimedia да документират живото наследство по света в изображения и видео.

Присъединете се към документирането и споделянето на това, което живото наследство дава на вас днес и вашата общност: това, което практикувате, цените и пазите!

Повече за инициативата можете да научите от следното видео

[Вижте тук](#)

Можете да се свържете с националните партньори и групи на Wikimedia, за да видите какви дейности можете да организирате заедно през годината!

[Вижте тук](#)

Полезна брошура, включваща много практически съвети как да организирате събития свързани с нематериално културно наследство.

[Вижте тук](#)

Проектът е инициран съвместно между Европейската мрежа от контактни точки за Конвенцията на ЮНЕСКО от 2003 г. (ENFP) и AvoinGLAM. Досега се подкрепя от мрежата на Европейските дни на наследството, Workshop intangible heritage Flanders и Фламандската комисия за ЮНЕСКО в Белгия, Квебекския съвет за живо наследство, Финландската агенция за наследство, Култура Ирландия и Холандския център за нематериално културно наследство.

Европейски дни на наследството – тема за 2023 г. „Живото наследство“

Вижте тук

Европейски дни на наследството (ЕНД) са широко отбелязвано културно събитие, насърчаващо участието, в споделен празник в цяла Европа. Съветът на Европа стартира инициативата през 1985 г., а през 1999 г. Европейският съюз се присъединява за реализиране на съвместни дейности, които продължават и до днес. Това е инициатива, която може да се похвали с до 20 милиона посетители всяка година, генерира висока добавена стойност.

Дните се провеждат през септември всяка година, когато се отварят врати за множество паметници и обекти, което позволява на гражданите на Европа да се насладят на безплатни посещения и да научат за тяхното споделено културно наследство и ги насърчава да се включат активно в опазването и подобряването на това наследство за бъдещите поколения.

Целите на Европейските дни на наследството са:

- повишаване на осведомеността на европейските граждани за богатството и културното разнообразие на Европа;
- създаване на климат, в който се стимулира оценяването на богатата мозайка от европейски култури;
- противодействие на расизма и ксенофобията и насърчаване на по-голяма толерантност в Европа и извън националните граници;
- информира обществеността и политическите власти за необходимостта от защита на културното наследство срещу нови заплахи;
- приканват Европа да отговори на социалните, политическите и икономическите предизвикателства, пред които е изправена.

Ако търсите идеи как да популяризирате нематериалното културно наследство от Вашия регион можете да се запознаете с тази брошура

Вижте тук

Както и да разгледате събитията, които ще се реализират в Европа

Вижте тук

Добри практики

Конвенция за опазване на нематериалното културно наследство в чл. 18 насърчава популяризирането на добри практики на национално и международно ниво, които най-добре отразяват принципите на Конвенцията. За изпълнението на тази разпоредба е създаден механизъм, наречен Регистър на добрите практики за опазване, чрез който Междуправителственият комитет избира такива практики, които отговарят на определени критерии за вписване, посочени в Оперативните директиви към Конвенцията.

Регистър на добрите практики

България има вписани две добри практики в този регистър

- Българското читалище (Културен център): практически опит в опазване на жизнеността на нематериалното културно наследство
- Фолклорен събор в Копривщица: система от практики за представяне и предаване на наследството

Национална система „Живи човешки съкровища“ също предвижда създаването на национален регистър на програми, проекти и дейности, които най-добре отразяват принципите и целите на Конвенцията на ЮНЕСКО за опазване на нематериалното културно наследство (Регистър на добрите практики)

Примери за добри практики, проекти и дейности за опазване на нематериалното културно наследство, посочени от участниците в семинара

Организации

Сдружение Седянка

Фолклорен център „Чавдар“

Група за автентичен фолклор "Расоха" при НЧ "Димитър Вълнев 1903", с. Расово, обл. Монтана, които изпълняват автентични песни от Северозапада.

Сдружение "Локално наследство"

Европейска асоциация на фолклорните фестивали

Читалище Развитие кв. Вълбел

Сдружение „Мещра“

Проекти

Проект "Мартеници и първомартенски практики - дигитализиране и споделяне", РИМ – Русе

Проект "Рибарите от Лом и Орсоя" РИМ- Русе

Проект EUROPE RITUAL CUISINE– DIGITAL PRESENTATION AND PRESERVATION /EURICA/

Дигитален аудио гид за РЕМ-Пловдив с достъпност за слепи и разказване на местни традиции

Фестивал на обредния хляб на Средновековен град Червен

Европейски дни на занаятите

Проект "Строителните занаяти на Стара планина", сдружение „Мещра“

Проект "По пътя на плетеницата от растителни материали",
НЧ"Л.Каравелов - 1897"

Проект "Традиции с бъдеще", НЧ "Л.Каравелов - 1897"

Проект „Троянските пътеки на Петър Гигов“, Музей на народните
художествени занаяти и приложните изкуства

Кукерите на с. Церетелево

Международният панаир на традиционните занаяти, РЕМО Етър

"Карта на времето" и поредицата книги "Роден край" на
Регионална библиотека "Хр. Ботев" гр. Враца

Проект „Надиграване „Дръж се земяо, граовец те газии“ – Празник
на селското хоро в Пернишко“, сдружение „Локално наследство“

Традиционен кукерски събор – „Песпонеделник“

Гайдарско надсвирване и събор в Гела

Ако искате да следите новини за опазването на нематериалното културно наследство в Югоизточна Европа можете да харесате нашата страница във Фейсбук

Unesco Centre Sofia

Ако искате да споделите Вашия опит и добри практики в областта на опазването на нематериалното културно наследство можете да се присъедините към нашата група във Фейсбук

NGO Network for ICH Safeguarding